276
(Acta S.)

ACTA SANCTORUM SEPTEMBRIS.

TOMUS TERTIUS.

Digitized by Google

De dit. Illi sapientiam Sanctorum Sapiũt
In plenitudine Sanctorum detentio mea est
ACTA
SANCTORUM.
MENSIS
SEPTEMBER
ERVDITIO
VERITAS
ANTIQVA REDVCO.
OBSCVRA REVELO.
P. B. Boutats. fecit.

ACTA SANCTORUM SEPTEMBRIS

Ex Latinis & Græcis, aliarumque gentium Monumentis, ſervatâ primigeniâ veterum Scriptorum phraſi,

COLLECTA, DIGESTA,

Commentariiſque & Obſervationibus

ILLUSTRATA

A

JOANNE STILTINGO,
JOANNE LIMPENO,
CONSTANTINO SUYSKENO,
JOANNE PERIERO,

E SOCIETATE JESU PRESBYTERIS THEOLOGIS.

TOMUS III

Quo dies ſeptimus, octavus, nonus, decimus & undecimus continentur, cum diſſertatione prævia

DE TEMPORE NATALI S. GREGORII NAZIANZENI

AUCTORE JOANNE STILTINGO.

ANTVERPIÆ,

Apud BERNARDUM ALBERTUM VANDER PLASSCHE.

M D C C L.

Digitized by Goo

AUCTORE J. S. *aliæ fundationes eidem attributæ.*

quiarum S. Isaïæ ; ea quoque, si facta est vivente Pulcheria, *probabilius locabitur sub Theodosio quàm sub Marciano, licèt constructio ecclesiæ illius facilè differri potuerit, ac fieri imperante Marciano. De structa etiam per* Pulcheriam *ecclesia S. Stephani jam disserui § 6. Ecclesiam S. Menæ martyris ex fano idolorum à Constantino Magno dicatam*, ejectis dumtaxat simulacris & novo indito nomine, *scribit sæpè jam laudatus Codinus pag. 37, hæc subjungens:* Integram verò ipsius structuram, cum vestibulis & sacris vasis, annis centum & sexaginta novem pòst procurârunt Pulcheria & Marcianus. D *Verùm calculus hic annorum nequit esse justus, cùm ab initio imperantis Constantini usque ad mortem* Pulcheriæ *& Marciani tot anni non reperiantur. Præterea* Gerocomium, *id est, domum vel hospitium senum*, à Marciano & Pulcheria conditum est, *inquit Codinus pag. 47. Plura de piis* S. Pulcheriæ *fundationibus nominatim exposita non reperio : at quæ Sozomenus, Theophanes & Nicephorus generatim dicunt ; abundè insinuant, multas ipsius fundationes fuisse à scriptoribus prætermissas.*

DE S. VERANO EPISC. CONFESSORE VENCIÆ IN GALLIA

J. P.

COMMENTARIUS HISTORICUS.

B

§ I. Sancti memoria in Fastis ; cultus antiquitas ; ecclesiæ ipsi consecratæ, monasterium exstructum & ejus nomine insignitum.

SECULO V. *Varii eodem nomine episcopi in Martyrologiis.*

Varii in Fastis sacris occurrunt sancti in Gallia episcopi sub nomine Verani, *quos apud scriptores* Veranium & Veranium, *imò &* Uranium *appellatos invenias. Cardinalis Baronius in Notis Martyrologii Romani ad diem* XIX *Octobris observat, Veranum, qui ibidem in textu sic revolvitur ;* In territorio Aurelianensi depositio sancti Verani episcopi, *Cabilonensibus præsulibus annumerandum esse ; & ea occasione reliquos recenset in hunc modum.* Fuit ejusdem nominis episcopus Lugdunensis, de quo inferiùs ad tertium Idus Novembris. Fuit præterea alius S. Veranus episcopus Vencionsis, ex monacho Lerinensi, discipulus S. Hilarii Arelatensis episcopi : quievisse ponitur in Domino quarto Idus Septembris : fuit insuper alius S. Veranus episcopus Cavillicensis, qui ut patronus ejusdem ecclesiæ religiosè colitur. Subscriptus reperitur Veranus Cavillicensis secundo concilio Matisconensi, quod celebratum est anno Domini DLXXXVIII. *Tot sanctorum virorum idem nomen, dignitas eadem, confusionem quamdam peperit apud auctores tum veteres tum recentiores, qui in suis elogiis uni* Verano *adscripserunt, quod alteri attribuendum videbatur. Maxima difficultas est in* S. Verano *Lugdunensi & nostro Vencionsi ; quandoquidem non solum eodem nomine ac dignitate insignitii fuisse, sed & eodem tempore floruisse perhibeantur : atque hinc aliqui unum eumdemque* Veranum *fuisse volunt, qui Lugdunensis & Vencionsis dicitur ; alii verò distinctos fuisse sustinent, alii demum aliter sentiunt. Singularum sententiarum patronos, eorumque rationes dabo inferius ; postquam retulero ea, quæ de* S. Verano *Vencionsi in Martyrologiis, ac de ejusdem cultu reperi apud scriptores antiquos & recentiores.*

Sancti nostri hodie non est mentio in antiquis elogiis ; est in multis recentioribus.

2 *Nulla exstat Sancti nostri memoria in antiquis Martyrologiis classicis, puta S. Hieronymi, Bedæ, Usuardi aliorumque (nisi confundendus sit cum S. Verano Lugdunensi, qui in plerisque annuntiatur ad diem* XI *Novembris.) Neque etiam ad diem* IX *vel* X *Septembris memoratur in Martyrologio Romano, quantumvis Baronius num. præcedente citatus* Sanctum *appellet, & quievisse in Domino signet* IV *Idus Septembris ; ut meritò insinuet Tillemontius tom.* 15 *Monument. Hist. Eccles. mirari se, cur locum ei in Martyrologio non concesserit Eminentissimus. Audiamus itaque martyrologos recentiores. Castellanus in Martyrologio universali ad diem* IX *Septembris sic eum annuntiat :* Vintiæ sancti Verani episcopi, filii sancti Eucherii Lugdunensis. *Ferrarius verò in Catalogo Sanctorum, quorum nomen Romano inserium non est, ita habet ad diem* X *Septembris :* Venciæ in Gallia S. Verani episcopi. *Parisiense item Martyrologium ad eum diem :* Venciæ in Provincia sancti Verani ex monacho Lirinensi, hujus urbis episcopi, qui sancti Eucherii filius fuit. *Saussayus in Gallicano prolixius elogium Sancti contexuit, quod similiter hic subjicio.* F

Elogium ex Saussayo & veteri Martyrologio ecclesiæ Vencionsis.

3 Vintii Nerutiorum in Phocensi provincia depositio sancti Verani episcopi & confessoris, qui sedis Vencionsis primum lumen & columen fuit. Is sancti Eucherii filius, frater Salonii, ex monacho Lerinensi, ubi copiosas religionis & scientiæ merces quæsivit, factus pro meritis Antistes : tantâ sanctimoniæ & pastoralis vigilantiæ ac virtutis laude enituit, ut ævi sui syderibus, solari velut splendore anteiret : adeo ut magister ecclesiarum cum fratre Salonio ejusdem gloriæ consorte à Salviano appellaretur, Sidonioque Apollinari, suæ ætatis oraculo, magnæ admirationi ac venerationi esset, uti Ecclesiasticæ strenuus vitis colonus, fœcundatorque egregius. Qui tandem uberi laborum messe comparata, quietis æternæ ad fruitionem perrexit. Sepultus in ecclesia Vencionsi in sarcophago marmoreo, multis signorum virtutibus eluxit. *Hæc Saussayus. Joannes Savaro in Commentario ad epistolam* 15 *libri* 7 *Sidonii Apollinaris ex ecclesia Vencionsi*

A *cienſis Martyrologio annuntiationem ſequentem recitat :* In Galliis civitate Vencienſi depoſitio B. Verani epiſcopi Vencienſis, qui fuit monachus inſulæ Lyrinenſis, diſcipulus B. Hilarii abbatis dictæ inſulæ, & poſtea epiſcopi Arelatenſis, qui B. Veranus ſepultus eſt in eadem eccleſia Vencienſi, in ſarcophago marmoreo in pariete defixo, qui multis virtutibus & miraculis claruit, ac de nobili proſapia ortus in pace quievit IV Idus Septembris. *Eadem ex mox laudato auctore deſcripſit Vincentius Barralis in Chronologia Sanctorum monaſterii inſulæ Lerinenſis parte* I, *pag.* 363; *eademque, ſed paulò immutata, profert Dionyſius Sammarthanus in Gallia Chriſtiana recèns recuſa tom.* 3, *col.* 1214, *qui præterea memoratum Martyrologium* vetus *appellat.*

4 *Ex dictis hactenus colligitur quadamtenus antiquus* S. Verani *cultus, confirmaturque ex veteribus Tabulis monaſterii Lerinenſis, quibus nomen ipſius, ut teſtantur auctores mox laudati, titulo* Sancti *inſcribitur hoc modo :* Sanctus Veranus epiſcopus Vencienſis. *Verùm manifeſtiùs is elucet primò ex eo, quòd ipſa cathedralis eccleſia Vencienſis* S. Verani *patrocinio conſecrata ſit. Teſtatur hoc laudatus Sammarthanus col.* 1212 *&* 1213 *in deſcriptione civitatis ac diœceſeos Vencienſis, catalogo epiſcoporum ejuſdem præfixa, quam hac occaſione partim hùc transfero, quia ipſius notitiam utilem omnino reor ad clariorem intelligentiam eorum, quæ poſt examinanda venient :* Vincium, *inquit,* Vencia, Venſicenſis, Venſienſium, Vinciſienſium & Veciſonſium civitas, urbs nunc exigua, olim amplior, ſita eſt tribus leucis ab Antipoli ad Septentrionem, duabus à Varo flumine ad Occaſum, à Graſſa tribus diſtans. Comitatûs olim titulo donata eſt, ut conſtat ex chartis in gratiam baſilicæ B. M. Deauratæ conſcriptis circa annum MXXX. Pulcherrimo proſpectu, ſoloque gaudet jucundo, ac aureorum & Aſſyriorum pomorum aliorumque fructuum ſuaviſſimorum feraciſſimo. Cathedralis eccleſia Deo, ſub titulo S. Mariæ Virginis, & patrocinio SS. Verani & Lamberti conſecrata eſt. In ea præter epiſcopum (*ſuffraganeum archiepiſcopi Ebredunenſis*) ſunt præpoſitus, archidiaconus &c. In ea religioſè aſſervantur SS. Verani & Lamberti corpora. Diœceſis ſeparatur à Nicienſi Varo flumine; à Graſſenſi amne Lupo; à Glandavenſi fluvio Storori, à Forojulienſi territorio Caillenſi. *Reliqua hùc non ſpectant.*

5 *Elucet ſecundò antiqua & peculiaris fidelium erga Sanctum noſtrum veneratio ex eo, quòd vergente ad finem ſeculo* VIII, *vel* IX *inchoato, erecta ipſi fuerit eccleſia vel oratorium prope caſtrum, Cagnæ haud procul Vencia civitate. Mox laudatus Dionyſius Sammarthanus col.* 1234 *agens de Abbatia* S. Verani, *de qua ſtatim & nos agemus, ita tradit ex Vincentio Barrali :* Carolus Magnus eccleſiam B. Mariæ, quam Deauratam vocabant, ſancto etiam Johanni Baptiſtæ ac Verano confeſſori nuncupatam, exſtruxiſſe ferebatur. *Horum verborum ſenſum quicumque rectè perſpexerit, unicam eccleſiam intelliget, eamdemque tum Virgini Matri, tum SS. Joanni Baptiſtæ &* Verano *dedicatam : & ſimilem quidem ſenſum videntur præ ſe ferre verba ipſiuſmet Barralis. Verùm ex aliis, quæ ibidem profert idem Barralis, manifeſtè colligitur, non ſic intelligendum eſſe laudatum ſcriptorem, diverſamque fuiſſe eccleſiam S. Mariæ Deauratæ, ab eccleſia vel forte oratorio Sanctorum aliorum.*

AUCTORE J. P.

6 *Juvat ex ipſo Barrali templum ſeu oratorium ad rem præſentem ſpectantia proferre in medium, omiſſis tamen, ne longior ſim, aut in compendium contractis, quæ ad eorum intelligentiam minùs neceſſaria mihi viſa ſunt. Præmittit itaque, quo pacto ſub initium ſeculi* XI *Durantus abbas S. Euſebii, monaſterii Apienſis, electus fuerit Vencienſium epiſcopus, ſeque cum ſocio ejuſdem cœnobii monacho, cui nomen erat Pontio, itineri commiſerit Venciam profecturus; deinde ſic proſequitur :* Qui venientes, & flumen nomine Lupum tranſmeantes invenerunt eccleſiam beatæ Mariæ Dei Genitricis, quam quondam magnus Carolus rex ædificaverat, & magnis donis ditaverat, quam etiam ipſa antiquitas Deauratam cognominavit. *Hactenus nihil de* SS. Verano *& Joanne Baptiſta. Sed narrat deinde, locum, ubi dicta eccleſia condita eſt, placuiſſe memorato Pontio, & ab eodem fuiſſe electum exſtruendo monachorum cœnobio, ac tandem ſic iterum pergit :* Præſcindens ergo Pontius immanem lignorum ſilvam, invenit oratorium ſancti Petri juxta eccleſiam ſanctæ Mariæ, & beati Joannis Baptiſtæ atque beati confeſſoris Verani.

7 *Poſtrema verba, ſicut jam inſinuavi, paulum obſcura ſunt, adeo ut ex iis ſeorſum ſpectatis, certò definiri nequeat, an una eademque eccleſia Deiparæ Virgini ac SS. Joanni Baptiſtæ &* Verano *conſecrata fuerit; an, ſicut ab ea diſtinctum erat S. Petri oratorium, ſic etiam diverſa ab eadem fuerint aliorum Sanctorum eccleſiæ ſive oratoria. Accipe modò teſtimonia, quibus manifeſtum fiat, priorem ſenſum nequaquam admittendum eſſe. Laudatus Barralis, poſt relatam prædicti monaſterii conſtructionem, recenſet donationes & immunitates à variis tum ipſi monaſterio tum eccleſiis conceſſas, atque hæc omnia ſeſe deprompſiſſe profitetur ex antiquis cartularis. Pag.* 363 *ita habet :* Anno Dominicæ milleſimo duodecimo feriâ ſextâ Idus Auguſti, Nobilis Petrus cum uxore ſua Ermengarda ... dederunt Domino Deo, beatæ Mariæ, quæ vocatur Deaurata, & beato Verano, quæ fuere conſtructæ eccleſiæ à piiſſimo Carolo imperatore ... vineam, quæ jacet juxta flumen Cagnæ &c. *Pag.* 364 *in ipſo, quod producit integrum, inſtrumento alterius donationis, factæ anno* 1030, *iſta leguntur :* Nos jam dicti Leotgerius & uxor mea Odila, & filii noſtri, Raimbaldus videlicet, dominus Petrus epiſcopus, nec non & Roſtagnus juvenis, prædictis eccleſiis ſanctæ Dei Genitricis Mariæ, S. Joannis Baptiſtæ, S. Petri Apoſtoli, & S. Verani confeſſoris, Pontio abbati aut monachis ibidem Deo ſervientibus ... res noſtras cedimus &c.

8 *Denique aliis multis, quæ apud ipſum videri poſſunt, ſubjungit idem auctor pag.* 365 : His donationibus non contenti idem verè ingenuus & pius Lambertus & Amicus germani fratres, tum Raimbaldus & Roſtagnus limul fratres & uxores illorum principes & proceres regionis illius ... dederunt domino Pontio abbati, monachis & ſucceſſoribus ſuis .... ipſum locum cum eccleſiis in eo conſtructis; videlicet eccleſiam ſanctæ Dei Genitricis Mariæ, quæ dicebatur ab antiquis Deaurata, tempore piiſſimi Caroli regis conſtructa, nec ne * eccleſiam ſancti Joannis Baptiſtæ, & ſancti Petri apoſtoli & ſancti Verani confeſſoris & aliorum Sanctorum honoribus ſunt conſecratæ, cum vineis, pra-

ejus patrocinio conſecratæ. Civitatis notitia.

Sub finem ſeculi VIII haud procul Vinciâ

S. Verano ædificatum.

* non

AUCTORE J. P.

tis, campis, decimis, aquis &c. *Hæc profectò evidentius demonstrant, præter ecclesiam B. Mariæ Virginis, alterum locum, sacrum* S. Verano *aliisque Sanctis ibidem exstitisse, quàm ut prudens dubium cuiquam relinqui possit: at non æquè certò determinari potest, an hic locus unica fuerit ecclesia* SS. Verano, *Petro apostolo, & Joanni Baptistæ consecrata, cui expositioni favet textus posterior, an verò plura ibidem fuerint oratoria seu sacella singulis exstructa singula.*

& seculo XI *monasterium,*

9 *Viguit itaque publicus Sancti nostri cultus Caroli magni temporibus & procul dubio etiam ante; vigvisse autem seculis subsequentibus & maximè undecimo constat inde, quod sæpe nominatus Pontius cœnobium à sese erectum Virgini Dei Parenti simul &* S. Verano *devoverit, illudque* Monasterium S. Verani *nuncupatum voluerit; imò ex instrumento mox recitando, cernitur, quantùm fuerit sollicitus, ne in futurum celebri isto nomine destitueretur. Quando scilicet anno* 1050 *dictum monasterium univit seu potiùs donatione subjecit cœnobio Lerinensi, in quo, sicut paragrapho quarto patebit,* S. Veranus *à juventute monachus exstiterat, & ex quo ad Vencicnsem cathedram quondam fuerat electus. Integrum translationis seu donationis instrumentum ex Barrali descriptum subnecto.*

B

quod paulò post abbatiæ Lerinensi

10 In nomine Domini nostri Jesu Christi. Ego Pontius abbas monasterii S. Verani cum concilio omnium monachorum meorum & cum concilio domini Duranti episcopi Vencicnsis, cunctorumque canonicorum suorum, & cum concilio Raimbaldi atque Lamberti & Amici, dono Deo & sanctæ Mariæ Genitrici ejus, sanctoque Honorato monasterii Lerinensis, atque abbati ejusdem loci Aldeberto, cunctisque monachis tam præsentibus quàm futuris ibidem assiduè Deo militantibus, monasterium sancti Verani, in quo positus sum abbas, quod situm est in pago Vencienſi cum omnibus appendiciis suis, prædicto monasterio Lerinensi pro inclita religione ipsius loci, trado & firmiter concedo, ut deinceps habeant, & perpetuò absque inquietudine aliqua, vel contradictione possideant. Et hanc donationem religiosissimo Lerinensi monasterio facio, ne locus ipse S. Verani post obitum meum, pristini nominis dignitatem valeat amittere, quam habuit hactenus à tempore Caroli magni regis Francorum, qui illud construxit & donis suis ditavit; sed permaneat in ea pristina dignitas, juvante Christo, & cum Lerinensis monasterii adjutorio. Dominus Durantus Vencienſis sanctæ sedis episcopus voluit, & manu sua firmavit. Aldebertus episcopus Antipolitanus firmavit. Andreas Nicensis episcopus firmavit. Raimbaldus, Lambertus, Amicus principes firmârunt. Brocardus F. Aycardus F. Leotgerius & Raimbaldus de sancto Laurentio firmaverunt. Lambertus F. Sanè quis hanc donationem aliqua occasione infringere vel voluerit, ac monasterio Lerinensi auferre conatus fuerit, auctoritate Apostolorum Petri & Pauli & nostrâ, excommunicationi perpetuæ (nisi resipuerit ab hac nequitia) submittimus. Facta est autem hæc carta anno ab incarnato Dei Verbo millesimo quinquagesimo. Indictione secunda.

C

cum ecclesiis donatum (B.

11 *Ex hac donationis formula dubium subortri posset, an; quod superiùs ex Vincentio Barrali tradidimus, monasterium* S. Verani *sua debeat primordia Pontio monacho & postea abbati; quandoquidem is in hunc modum scripserit:* Ne locus ipse S. Verani post obitum meum, pristini nominis dignitatem valeat amittere, quam D habuit hactenus à tempore Caroli magni regis Francorum, qui illud construxit. *Verum hic sermo non est tantùm de monachorum habitaculo, cujus auctor fuerat Pontius, sed & iis comprehendnntur ecclesiæ à Carolo Magno olim erecta ac ditata, quæ, quia juxta ante dicta Pontio & sociis monachis dono tradita sunt, uno deinceps* Monasterii *seu loci* S. Verani *vocabulo designari cœperunt. Atque inde rectè dicitur illud monasterium, secundum potiores sui partes, pulta ecclesias, constructum fuisse ab imperatore Carolo Magno.*

§ II. Sancti reliquiæ & cultus recentior; perperam inter Sanctos Ordinis S. Benedicti à nonnullis recensetur.

E

Caput Sancti, quod cum reliquo corpore Vencix servatur,

LAudatus *sæpe Vincentius Barralis de sacris Episcopi nostri exuviis ita habet libri citati pag.* 362: Veneranda ejus lipsana honorificè asservantur in ecclesia cathedrali Vencienſi Provinciæ Narbonensis; ubi sacrum ejus caput seu cranium reconditum in statua è medio pectoris elevata, ex argento fabricata & inaurata habetur, cum hac inscriptione. „ Hoc est caput BEA„TI VERANI episcopi, fabricatum per magi„strum Laurentium de Pardis aurifabrum, an„no Domini MCDLXXXV die X Octobris „. Et, ut fama fert, elaboratum fuit jussu reverendissimi domini Raphaëlis Hispani episcopi Vencienſis. *Consonant his, quæ suprà dedimus ex Dionysio Sammarthano, ubi dicuntur in cathedrali Vencienſi religiosè asservari corpora* SS. Verani *& Lamberti. Consonant & quæ recitavimus ex antiquo Vencienſi Martyrologio, reconditum fuisse scilicet ibidem Sancti nostri corpus in sarcophago marmoreo in pariete defixo. At quo precisè anno inspectus fuerit dictus sarcophagus, indeque sacrum ejus caput, à reliquo corpore separatum, fuerit eductum, scriptorum, quos vidi, nemo prodit.*

E

thecæ argenteæ inclusum sub finem seculi XV.

13 *Verumtamen cùm, teste laudato Sammarthano in Vencienſium præsulum serie col.* 1226, mandante *illustrissimo Hispano episcopo* sepulcrum divi Lamberti apertum *fuerit* anno 1468, ejusque caput argenteâ thecâ inclusum, ceteris membris in sepulcro relictis, *conjectura prorsus probabilis est, circa idem tempus, vel paulò fortasse post, idem factum fuisse circa exuvias sacras* S. Verani *& jam tum de conficienda theca item argentea agi cœpisse; quæ tamen nonnisi aliquot post annis fuerit perfecta, uti liquet ex alluta ejusdem inscriptione. Sanè si vera sit fama, quâ putatur dicta statua seu theca argentea elaborata fuisse jussu illustrissimi Hispani; vel dicendus est auvifex ei non statim operam impendisse, vel ei elaborandæ multum temporis insumpsisse; quandoquidem memoratus antistes fatis cesserit die* 2 *Octobris anni* 1491, *utique integro quadriennio ante notatam absolutæ statuæ epocham. Sed exigui admodùm momenti sunt ista; neque multum ad Sancti cultum demonstrandum conducit assignare determinatè annum, quo contigerint similia; contigisse constat, & hoc sufficit. Itaque paucis absolvo, quæ de hodierno culta notanda restant.*

14 Vin-

AUCTORE J. P.

A *Habetur ibidem juxta aliquos ejus festivitas die* 12,

14 *Vincentius Barralis verbis* num. 12 *allatis subdit sequentia:* Porrò præfatæ civitatis Vencensis clerus & populus quotannis celebritatis ejus (S. Verani) festa solemniter recolunt anniversaria, quarto Idus Septembris cum maximo applausu & devotione. *Diem eumdem, qui Sancto emortualis fuit, annotârunt etiam allegati superiùs martyrologi; præter unum Castellanum, qui memoriam illius affixit diei præcedenti. Ejusdem cum Castellano opinionis fuit Bailletus tom.* 3 *de Vitis Sanctorum asserens id declarari ab Antonio Godeau Vencensium episcopo, Historiæ ecclesiasticæ tom.* 2, *seculo* 5, *cap.* 35. *Sanè testimonium viri doctrina & probitate conspicui, qui Vencensem cathedram ad annum usque* 1672 *occupavit ac proinde rem hanc præ ceteris novisse debuit, abundè sufficiebat, ut laudati scriptores ab aliorum assertione, festum die decima collocantium, discederent: & ratio hæc ipsa movit haud dubiè Majores nostros, ut inter Prætermissos diei* XIII *Julii panca de* S. Verano *annotantes lectorem remiserint ad diem hujus mensis nonam; imò id quoque mihi persuasum erat, jamque hunc Commentarium dictæ diei inserendum destinaveram.*

B

15 *Verùm dum adverterem, tum à Tillemontio, tum ab auctoribus Historiæ litterariæ Franciæ tom.* 2, *pag.* 478, *diem assignari incertum,* IX *scilicet vel* X, *subdubitare cœpi, remque studiosiùs pervestigare, donec tandem in manus incidit duplex exemplar libelli per modum directorii continentis ordinem festorum propriorum, de quibus fit Officium in præcipuis Provinciæ civitatibus, atque in utroque diem* X *reperi designatum festivitati* S. Verani. *Verba unius saltem exemplaris eo lubentiùs hùc transfero, quòd iis mirè confirmentur allata ex Vincentio Barrali super splendore dictæ celebritatis. Impressum illud est Aquis-Sextiis pro anno* 1676, *& inter propria mensis Septembris præscribit sequentia:* X Ventiæ. Feria V VERANI episcopi & confessoris. Duplex I classis cum octava. In Vesperis commemoratio S. Nicolai de Tolentino tantùm, de quo cras. *His consonant, quæ præscribuntur in altero, sed non ejusdem anni, Directorio. Unde suspicor in laudatum Opus illustrissimi Godeau irrepsisse mendum, quod inscii adoptârint Castellanus & Bailletus: maximè cum Directorium, cujus verba attuli, non nisi triennio ab obitu nominati antistitis editum sit, & quoad diem conveniat cum omnibus, præter mox allegatos, scriptoribus.*

juxta alios verisimiliùs die X *Septembris.*

C

16 *Præter jam dictam Sancti nostri festivitatem, aliam recolit Saussayus die* XII *Octobris in hæc verba:* Vincii Nerusiorum sub metropoli Ebredunensi, Ordinatio sancti Verani episcopi & confessoris, fidei & virtutum meritis illustris: hujus Vencensis, cui præfuit, ecclesia beatum transitum colit quarto Idus Septembris. *Sed de hac festivitate nec apud Barralem, nec alibi usquam sermo est. An fortassè theca seu statua argentea, quæ, sicut vidimus, perfecta fuit* X *Octobris anni* 1495, *proximo die* XII *cum sacro capite venerationi ritu aliquo solemniore primùm exposita est, idque annis singulis observatum? Verùm si id voluerit laudatus auctor, reliquiarum Elevatio memoranda erat, non autem* S. Verani *Ordinatio. Multò difficilius percipio, quid sibi voluerit Gabriel Bucelinus, dum in Menologio Benedictino ad diem* XIII *Julii Sanctum Episcopum nostrum inter Sanctos sui Ordinis recensuit sub hac annuntiatione:* In Italia S. Verani, Vencensis episcopi, viri admirabili vitæ sanctitate illustrissimi; de quo alii X Septembris, alii XI, alii XIII Novembris, & nos suo loco.

Alia ejus festivitates ex Saussayo

& Bucelino. Hic Menologio Benedictino

17 *Nam primò, uti advertimus etiam in Prætermissis ad diem* XIII *Julii, perperam adnumerat Venciam Italiæ civitatibus; nisi fortassè verba sua sic intelligenda dederit, ut memoriæ* S. Verani *Vencensis episcopi agatur in civitate quadam seu loco Italiæ à Vencia diverso; at verò nullis, qui de Sancto nostro scripserunt, auctoribus locus iste cognitus fuit. Secundò nullibi terrarum colitur Sanctus mense Julio, cujus diem* XIII *commemorandi ejus locum esse videtur asserere Bucelinus; equidem voces istas & nos suo loco ita interpretor; cùm quantâcumque adhibitâ diligentiâ nihil de* S. Verano *apud ipsum locis aliis repererim. Tertiò, qua demum ductus ratione* S. Veranum *Benedictini Ordinis Sanctis immiscet? Nam uti constabit ex sequenti* §, *Sanctus sub initium seculi* V *mundo cedimus, vel non amplius superstes erat, vel certè ætate gravis anno* 480, *quem cum ipso Bucelino aliisque S. Benedicti natalem fiximus tom.* 3 *Martii ad diem* XXI, *pag.* 276, *ubi ejusdem Acta elucidavimus.*

E

perperam inseruit

18 *Nec dici potest* S. Veranus *ideo insertus Sanctis Benedictini Ordinis, quia in Lerinensi cœnobio, ubi postmodum S. Benedicti Regula admissa fuit, monasticam vitam professus est. Nam & SS. Honoratus & Hilarius utrique Arelatensium antistes, aliique non pauci viri ob sanctitatem in Ecclesia illustres, ibidem monachi exstiterunt, eorum tamen non meminit laudatus auctor. Præterea apertè id adversari videtur scopo, quem sibi in concinnando Menologio Ordinis sui proposuerat, quemque lectori suo indicat in Epistola Operi præfixâ, ubi ita præludit:* Pauciſſimos ex innumeris recensemus, quos admirabilis ille re & nomine Benedictus, pater & patriarcha sanctissimus Deo & cælo peperit. *Quibus verbis clarè significat, se quidem non omnes recensere Sanctos & Beatos, qui S. Benedictum patrem habuere; eos tamen, quos recenset, à sancto patriarcha suo Deo & cælo partos fuisse, quod non magis quadrat* S. Verano, *quàm SS. Honorato, Hilario & ceteris.*

F

S. Veranum, ignorans haud dubiè,

19 *Denique dici nequit, quòd alium à nostro Veranum, eumque juniorem intellexerit, vel quòd nostrum hic memoret, propter reliquias, quæ servantur & coluntur in aliquo sui Ordinis monasterio. Non primum, quia nostrum indigitat tum assignata cathedra Vencensis, quæ unum dumtaxat* Veranum *inter suos præsules nominat, tum addita dies* X *Septembris, quâ ab aliis annuntiari asseritur. Non etiam secundum: nam non tantùm id adversatur iterum scopo Menologii Sanctorum Ordinis S. Benedicti, sed nec hujusmodi reliquiarum mentio fit in Sacrario Sanctorum, quod laudatus auctor Menologio suo subnexuit. Unde quocumque demum modo rem discutio, titulum equidem non reperio, ob quem meritò sanctus noster Antistes in memorato Menologio locum occuper.*

sicut alii nonnulli, quo seculo II *vixerit.*

20 *Superest igitur, ut credamus, ignoratam fuisse ab ejus auctore Sancti ætatem. Legerit haud dubiè,* S. Veranum *ex cœnobio Lerinensi ad Vencensem cathedram evectum fuisse, parumque sollicitus indagare, quo id seculo contigit, cum S. Benedicto posteriorem putaverit. Eadem de causa dicendus est Sanctus noster inter Sanctos Benedictinos locum obtinuisse apud Dorganium in Kalendario & Wionem in Martyrologio monastico,*

Digitized by Google

AUCTORE J. P.

nastico, utrobique ad diem XI Novembris, idque sat aperte insinuat ipsemet laudatus Wion, dum post sequentem annuntiationem: Vencii in Provincia, natalis sancti Verani episcopi & confessoris, qui ex cœnobio Lerinensi ad illam sedem gubernandam assumptus, sanctitate & miraculis claruit: *mox subdit:* Tabulæ Lerinenses de eodem agunt hac die. Celebratur & alius Veranus Lugdunensis episcopus, sed ab hoc nostro diversus. Quo tempore vixerit hic noster explicare nequeo, cum illud reticeant Tabulæ prædictæ.

§ III. Illustres Sancti parentes, patria, ætas.

Natus patre S. Eucherio

ACta Sancti nostri, ut meritò dolet Vincentius Barralis, nec in excusis, nec in Mss. codicibus concessum est reperire. Nulla scripta Vita apud scriptores alios exstant vestigia; oportet igitur, ut vel temporum iniquitate deperierit, vel fortasse nunquam in ordinem compacta, litteris fuerit demandata. Quapropter cogimur more nostro vitæ ipsius seriem meliori, quo licuerit modo, ex antiquis auctoribus & monumentis eruitam collectamque proponere. Itaque à parentibus exordium sumamus. Illustres hos habuit genere atque præcellentia seculari, illustriores vitæ sanctimoniâ, patrem S. Eucherium, qui ex senatorio ordine fuisse passim creditur, quique abdicata mundi vanitate in solitudinem secessit, ac deinde ad Lugdunenses archipræsulatûs insulas evectus fuit. Mitto innumera ferè, quibus à sanctissimis auctoribus vir hic celebratus fuit, encomia; erit enim ad diem XVI Novembris, quo recolitur ejus memoria, aptior ea coacervandi, ceteraque ejus gesta illustrandi locus; Unum tamen hic protulisse juverit breve S. Hilarii Arelatensis, scriptoris non modò coævi, sed & amicitiâ Eucherio conjunctissimi testimonium, ut de hujus, quam adstruximus, nobilitate constet, & quanti sanctitas ejus adhuc viventis fieret, evidenter pateat. Laudatus Arelatensium antistes in Vita S. Honorati decessoris sui ita loquitur: Splendidus mundo, splendidior Christo æmulus virtutis ejus (S. Honorati) beatus Eucherius &c.

matre Gallâ, præclaris

22 *Matris* S. Verani, *cognomento* Gallæ, *non adeo celebris notitia est ac patris: illam tamen nobilissima pariter domo natam fuisse, credere nos jubet ejus cum S. Eucherio conjugium, & matronam fuisse pietate ac virtutum meritis ornatissimam, indicium est haud obscurum, quòd pium mariti de deserendo sæculo propositum non modò approbârit, verùm etiam ipsa illius exemplum imitata sit. Eruitur hoc manifestè ex epistola S. Paulini Nolani episcopi, post dictum à mundo secessum utrique conjugi destinata. Epistolam ipsam, quâ impensè laudatur tum Eucherii tum Gallæ novum vivendi institutum, videre potest curiosus lector apud Chiffletium nostrum in Paulino illustrato pag. 61. Sufficerit hic retulisse solam ejusdem inscriptionem, quæ sic habet:* Sanctis & meritò prædicandis, atque venerandis & dilectissimis filiis, Eucherio & Gallæ, Paulinus episcopus. *Porrò spectat iterum ad memoratum diem* XVI *Novembris celebris illa controversia, quæ jam dudum eruditorum ingenia exercuit; an scilicet admittendus sit tantùm unicus Eucherius, an duplex; quorum uterque natalibus insignis uxorem habuerit cognomento Gallam, uterque, hâc assentiente & comitante, se ad solitudinem contulerit, uterque demum ad Lugdunensem cathedram evocatus sit, & ibidem sanctitate & doctrina floruerit, alter, qui senior vocatur, sæculo* V, *alter, quem juniorem appellant, sæculo* VI.

sæculi IV & V conjugibus; non generatione tantùm spirituali, ut putat Savaro,

23 *Nam, utra sententia verior sit, nihil Sancti nostri interest, utpote qui scriptorum omnium consensu parentes habere non potuit Eucherium juniorem & hujus conjugem Gallam, siquidem iis unquam exstiterint in rerum natura. Consuli interim potest Gallia Christiana recens recusa tom.* 4 *col.* 20, *ubi argumenta ab utriusque sententiæ propugnatoribus adducta proponuntur. Admittunt præterea scriptores pene omnes, etiam ii, qui duplicem Eucherium adstruunt, Eucherio seniori, qua voce hunc a Juniori, fortasse ficto, discernimus, susceptam fuisse ex Galla conjuge prolem binam masculam, Salonium, de quo infra, & nostrum* Veranum. *Hæc autem veritas tam firmis mihi videtur fulta testimoniis, ut mirum sit, subdubitare potuisse Joannem Savaronem in notis ad epistolam* 15 *Sidonii Apollinaris pag.* 469. *Itaque in gratiam hujus scriptoris ex memoratis testimoniis quædam profero in medium, subnexurus deinde rationes, ob quas ipse* Veranum *& Salonium* filios *Eucherii & Gallæ* spirituales fuisse potiùs *dixerit, quàm naturales.*

sed naturales, ut probatur ex S. Paulino & Gennadio,

24 *Primò Eucherium cum Galla conjugio obligatum fuisse, ac prolem procreâsse constat ex laudata S. Paulini ad eos epistola, qua hâc formulâ concluditur.* Benedicat vos Dominus ex Sion, ea benedictione, qua benedicitur homo, qui timet Dominum, (perpetui conjuges & parentes) cum benedicta vobiscum Deo progenie nobilissimæ sanctitatis vestræ. Videatis quæ bona sunt Jerusalem, & pariter habitare mercamini in domo Domini in longitudinem dierum; filii sancti, meritò venerabiles, intima charitate dilecti & semper desiderandi. *Parentes ergo fuere, eorumque* benedicta progenies *superstes erat, dum hæc scriberet Paulinus. At cum eam progeniem nec enumeret nec nominet, manet incertum, an sub ea comprehensi fuerint* Veranus *& Salonius. Igitur alibunde ejus hauriendæ est notitia. Audi Gennadium scriptorem item synchronum, in Opere, quod conscripsit de Viris illustribus cap.* 63. Eucherius, *inquit*, differuit etiam ad personam filiorum Verani & Salonii (*in aliquibus exemplaribus legitur* Urani & Saloni) postea episcoporum, obscura quæque sanctarum capitula Scripturarum.

ex S. Eucherio ipso,

25 *Audi Eucherium ipsum in Epistola præfixa libro de Formulis spiritualibus, una cum ipso libro typis vulgata a Vincentio Barrali parte* 2 *Chronici Lirinensis. Dicta epistolæ hoc initium est:* Eucherius Verano filio, in Christo salutem dicit. Formulas spiritalis intelligentiæ componendas, tibique mittendas pro studio paternæ erga te sollicitudinis existimavi: quibus præceptis (*Chiffletius rectè legit* perceptis) in omnia scripta divina facilè se ad intellectum sequax sensus intenderet. *Mitto textus alios, in quibus Eucherius* Veranum *& Salonium in libellis ad ipsos directis filios suos charissimos appellat, videat eos, si lubet, curiosus lector, apud Chiffletium, Barralem & alios, qui de Eucherio agunt. Ne autem ita dictos textus interpretandos quis putet, ut Eucherius ea appellatione filios tantùm spiri-*

A *spirituales designatos voluerit, quo sensu certò intelligendus S. Paulinus, dum Eucherium & Gallam filios dilectissimos nuncupavit, aliique episcopi, dum ad non episcopos scribunt, prohibet imprimi Gennadius, quem sic interpretari, meo judicio, cùm aliunde nil obstat, prudentis critici non esset. Prohibet dein, ut observat Chiffletius in Paulino, Salvianus vir* humanâ & divinâ, *Gennadii testimonium est*, litteraturâ instructus, & ut absque invidia loquar, magister episcoporum sanctorum Salonii & Verani, *is, inquam, id prohibet in epistola ad Eucherium, quam hic transcribo integram, non tantùm quia per illam discipulos suos ab Eucherio verè genitos significat; sed quia utilis erit ad probanda, quæ inferiùs de Sancto nostro disputanda venient.*

& ex Salviano. 26 *Epistola sic exstat apud laudatum sæpe Chiffletium pag. 65:* Domino & dulci suo Eucherio episcopo Salvianus. Legi libros, quos transmisisti, stylo breves, doctrinâ uberes, lectione expeditos, institutione perfectos, menti tuæ & pietati pares. Nec miror, quòd tam utile ac pulchrum Opus, ad institutionem potissimùm sanctorum ac beatorum pignorum tuorum condidisti: cùm enim eximium in eis templum Dei ædificaveris, doctrinâ novæ eruditionis, quasi summum ædificii tui culmen ornâsti: & ut indoles sanctæ, æquè doctrinâ ac vitâ illustrarentur; quos mortali institutione formaveras, spiritali instructione decorâsti. Superest, ut Dominus Deus noster, cujus dono admirandissimi juvenes tales sunt, pares eos faciat libris tuis; id est, ut quidquid illi continent in mysterio, hoc uterque illorum habeat in sensu: & quia jam dispensatione divina atque judicio etiam magistri Ecclesiæ esse cœperunt, donet hoc benignissima Dei pietas, ut doctrina illorum fructus sit ecclesiarum & tuus, profectuque excellentissimo tam illum ornent, à quo sunt geniti, quàm eos, quos ipsi sua institutione generaverint, mihique hoc, etsi non inter omnia, certè vel post omnia, misericors Deus tribuat, ut qui fuerunt discipuli quondam mei, sint nunc quotidie oratores mei. Vale mi Domine & dulcis meus. *Sanè media in luce cæcutiat necesse est, qui hîc non aliam detegat generationem quàm spiritualem. Nam, ut alia supersedeam, cur Salvianus* pignora *eos potiùs appellat Eucherii, quàm sua, cùm & sese ipsorum institutorem ac magistrum profiteatur? Cur ubi dixit*, tam illum ornent à quo sunt geniti, *non absolutè pergit dicendo*, quàm eos, quos ipsi generaverint? *Cur studiosè addit* sua institutione, *nisi ut significationem verbi* generare *restringat ad spiritualem generationem & hanc à carnali distinguat; non attingam alteram oppositionem sub hac periodo contentam:* Quos mortali institutione formaveras, spiritali instructione decorâsti; *nam Barralis & Baluzius, qui Opera Salviani prelo commissa Notis illustravit, pro voce* mortali *legunt* morali, *quo sensu non tanta esset oppositio.*

Deceptus fuit Savaro textu Adonis 27 *Cæterùm rationem, ob quam laudatus Savaro ista omnia de spiritali potiùs, quam carnali generatione accipienda putaverit, lectori colligendam exhibeo ex ipsissimet verbis: loco suprà citato de* Verano & Salonio *ita pronuntiat:* Eucherii Lugdunensis filios Eucherius & Salvianus (*addi potuisset & Gennadius*) videntur innuere. Cùm Ado Trevirensis (*imò Viennensis*) Gallæ uxoris meminerit, Consortiæ & Tullìæ tantùm, XVI Kalendas Decembris, filios spirituales dixerim potiùs. *Quasi verò silentium scriptoris seculis circiter quatuor posterioris sufficiens fundamentum sit dubitandi de re, quam auctores synchroni, & ipsemet, circa quem dubitatur, tam apertè significant. Præterea non vidit certè Savaro Historiam, quam omnes recentiores antiquam quidem, sed multi interpolatam volunt, cuique hic præfixus est titulus.* Conversio sancti Eucherii episcopi & Gallæ uxoris ejus: & Vita duarum filiarum Tulliæ atque Consortiæ Virginum. *Prodnxit eam Chiffletius* ex aliquot, *ut testatur*, Mss. codicibus, quorum, qui antiquissimus est S. Augendi Jurensis, ab annis ferè nongentis descriptus videtur. *Eamdem ex Chiffletio dedit Henschenius ad diem* XXII *Junii, quo à Martyrologio Romano aliisque recolitur S. Consortia, ibidemque in Commentario prævio observat num.* 8, *câ Historiâ usum fuisse Adonem in Martyrologio suo ad diem* XVI *Novembris. Idem visum est etiam Chiffletio, idem admittunt plerique alii, imò, ut verbis Tillemontii utar, perspicuum id est, ut fatebitur, quicumque Adonis textum cum predicta Historia conferre operæ pretium duxerit.*

AUCTORE J. P.

B

C

E

Secuti Acta interpolata vel corrupta.

28 *Hanc, inquam, non vidit Savaro, alioqui advertisset haud dubiè, Eucherium seniorem nec fuisse nec esse potuisse patrem S. Consortiæ. Ille etenim mundo valedixit circa initium seculi* V *mortuusque est circa ejusdem seculi medium, hac autem nubilis adhuc virgo erat anno* 561; *nam in præfata Historia dicitur Hecca regina procurator, morino Clotario I, eam in matrimonium expetiviſſe à Sigeberto Clotarii in regnum successore; quo tempore, si Eucherium seniorem patrem habuisset, annum ætatis suæ facilè* 150 *attigisset Consortia. Inde autem duplicis Eucherii propugnatores suam de Eucherio juniore, Consortiæ patre, opinionem stabilitam existimant. Alii verò unum dumtaxat Eucherium Lugdunensem agnoscentes, vel erratum fuisse aiunt in Actis S. Consortiæ, quæ secutus est Ado, & pro* Ætherio *patre illius virginis, substitutum fuisse* Eucherium, *vel si in nomine erratum non fuerit, Eucherium illum non Lugdunensem, sed Regiensem fuisse præsulem; prolixiùs ista disputata reperiet lector apud P. de Colonia Societatis nostræ sacerdotem in Historia litteraria Lugdunensi seculo* 5, *cap.* 8: *apud Tillemontium in Notis ad Monumenta historica tom.* 15, *pag.* 851 *& seqq.; apud Henschenium & Chiffletium locis citatis. Sufficit ad propositum nostrum demonstrâsse, patrem Consortiæ nec fuisse, nec esse potuisse Eucherium seniorem; unde corruat totum Savaronis dubitandi fundamentum. Meritò enim Ado, ubi de Consortia & Tullia earumque parentibus ageret, siluit de* Verano & Salonio, *quibuscum illis nulla fuit connexio.*

F

Mundo editus est verisimiliter in Provincia

29 *Natum esse* S. Veranum *in Gallia satis constat ex iis, quæ de parente ejus Eucherio traduntur; verùm quæ civitas aut locus ei patria contigerit, neque ex gestis Eucherii neque aliunde nobis licuit eruere; si vera sint, quæ observat De Colonia, verisimiliter mundo editus est in Provincia; nam clarè colligi ait ex Præfatione Cassiani in septem alias Collationes nuncupatas SS. Honorato & Eucherio, quòd Eucherius ætatem suam, donec se mundo subduxit, transegerit in ea Galliæ Narbonensis parte, quæ hodiedum Provincia appellatur. Ob eamdem veterum testimoniorum penuriam determinari nequit annus* S. Verano *natalis. Verumtamen, cùm frater*

AUCTORE J. P.

frater ejus Salonius, qui passim Eucherii filius natu major creditur, decimum duntaxat ætatis annum numeraverit, quando S. Honorati curæ ac disciplinæ commissus est in cœnobio Lerinensi, procul dubio innecti debet natalis utriusque fratris exeunti sæculo IV, vel sæculo V haud dudum inchoato. Nam S. Honoratus circa illa tempora fundavit Lerinense monasterium, eique abbas præfuit usque ad annum 426. Adde, quòd diu ante hunc annum, quo S. Honoratus ad Arelatensem archipræsulatum assumptus est, novum vivendi institutum amplexus esset S. Eucherius: uti probatur ex Cassiani mox citati verbis, quæ hic subnecto.

circa initium sæculi V.

30 Cùm virtutem perfectionis vestræ, quâ velut magna quædam luminaria, in hoc mundo admirabili claritate fulgetis, multi Sanctorum, quî vestro eruditiuntur exemplo, æmulari vix queant, tamen vos ô sancti fratres, Honorate & Eucheri, tanta illorum sublimium virorum (*Patres Ægyptios designat*) à quibus prima anachoreseos instituta suscepimus, laude flammamini, ut unus quidem vestrûm ingenti fratrum cœnobio præsidens congregationem suam, quæ quotidiano sanctæ conversationis vestræ docetur intuitu &c. *Erat itaque S. Eucherius non monachus tantùm, seu anachoreta novitius, sed veteranus aliorumque institutor, quando Cassianus ipsi & S. Honorato suas Collationes nuncupavit, utique ante annum 426, quo Honoratus cœnobio Lerinensi præsidere desiit; cùm autem idem Eucherius non nisi post natos filios Veranum & Salonium ad vitam monasticam animum adjecerit, hi certè in ætate juvenili haud parùm processerunt dicto anno 426; & hoc confirmatur quidem ex eo, quòd Salonius anno 441 jam inde episcopus esset, uti patet ex concilio Arausicano I, cui sic subscripsisse legitur:* Salonius episcopus subscripsi.

B

§ IV. Sancti educatio in monasterio Lerinensi; tres de sede episcopali opiniones proponuntur, quarum tertia discutitur ac refellitur.

C

Educatus à viris doctis ac sanctis

INcompertum nobis est, quo pacto & ubi locorum Sanctus noster primævam ætatem transegerit; an à patre Euchorio mundum abdicante maternæ custodiæ ob ætatis teneritatem relictus sit, an mox cum fratre Salonio à teneris Lerinensium cœnobitarum disciplinæ commissus. Nihil hac super re litteris proditum ab antiquis scriptoribus, sicut nec super multis aliis ad vitæ ejus seriem spectantibus, ut monui superius. At cùm verisimiliter Veranus *non multum ætate concesserit fratri Salonio; cúmque prudenter dubitari nequeat, quin S. Eucherius æquali curâ utriusque filii educationi prospexerit, omnino verisimile mihi fit, quòd* S. Veranus *ab iisdem magistris doctrinæ & pietatis, imò & vitæ monasticæ rudimentis fuerit imbutus, à quibus Salonius. Salvianum ipsis magistrum fuisse constat ex Gennadio & Salviano ipso num. 25 & 26 citatis;* Veranum *beati Hilarii discipulum aperte nuncupat Martyrologium vetus Viennense relatum num. 3. Reliquos cognosce ex epistola ipsiusmet Eucherii præfixâ libro de Quæstionibus novi & veteris Testamenti ad Salonium filium. Ejus hoc fragmentum est:* Dignum est quâcumque curâ meâ ingenium tuum remunerari, qui vixdum decem natus annos, eremum ingressus, inter illas Sanctorum manus non solùm imbutus es, verùm etiam nutritus es sub Honorato patre; illo inquam, primùm insularum, postea etiam ecclesiarum magistro; cùm te illic beatissimi Hilarii, tunc insulani tironis, sed jam nunc summi pontificis (*ecclesiæ Arelatensis*) doctrina formâret per omnes spiritalium rerum disciplinas; ad hoc etiam te postea consummantibus sanctis viris Salviano, atque Vincentio, eloquentiâ pariter scientiâque præeminentibus.

D

32 *Certè Sanctum nostrum degisse aliquamdiu in Lerinensi cœnobio, ibidemque monasticam vitam fuisse professum, manifestum fit ex iis, quæ num. 3 & 4 protulimus ex mox memorato Viennensi Martyrologio, & ex Tabulis antiquis dicti cœnobii. Porrò insulæ Lerinæ, cui hodiedum à S. Honorato nomen est, atque cœnobii in hac conditi, tum sæpe alibi meminimus in Opere nostro, tum nuper etiam tomo 6 mensis Augusti pag. 66 in Notis ad Acta S. Cæsarii Arelatensis archiepiscopi. Uberiorem loci utriusque notitiam, qui cupit, adeat Barralem sæpe laudatum, in descriptione, Chronico Lerinensi præfixa; Joannem Baptistam Guesnay in Cassiano illustrato pag. 131, & Josephum Antelmium de Initiis ecclesiæ Forojulienſis pag. 175 & seqq. Apud hos multa præsertim de monasterii Lerinensis primordiis, de viris, qui in eo floruêre, doctrinâ & sanctitate illustribus, deque præconiis, quibus id ab antiquis scriptoribus celebratum fuit, pulchrè exarata inveniet.*

& in Lerinensi cœnobio monasticam vitam professi,

E

33 *Lucent nos item gesta à S.* Verano, *quam diu in sacra eremo versatus est. Fuit credere, cum aliorum sanctorum virorum illic commorantium exemplis & institutionibus, nec non suâ ipsius propensâ in bonum indole stimulatum, Christianâ pietati, virtutibusque religiosis perfectissimè acquirendis impigrè incubuisse; verùm & sacrarum litterarum fuisse studiosissimum, atque earumdem intimæ cognitioni plurimùm fuisse intentum, manifesta indicia sunt, allegatus supra Eucherii parentis ad ipsum libellus* de Formulis spiritalis intelligentiæ, *& bina Opuscula seu Commentarii in Parabolas Salomonis & Ecclesiasten, quæ exstant tomo 1 Bibliothecæ Patrum Parisiis editæ anno 1589, pag. 535 & seqq. sub his titulis:* D. Salonii Galliarum episcopi Viennensis in Parabolas Salomonis explicatio mystica. Interlocutores Veranius & Salonius. D. Salonii Viennensis Galliarum episcopi doctissimi Dialogus alter ad Veranium fratrem, in quo Ecclesiastes mystice exponitur. Interlocutores Veranius & Salonius. *In his Commentariis* Veranius *difficultates proponit, dissolvit Salonius: inde scriptores nonnulli crediderunt, majorem natu fuisse Salonium, & ab hoc solo Commentarios fuisse concinnatos; non desunt tamen, qui eos utriusque fratris in eremo degentis studio attribuendos putent, quorum sententiæ equidem lubens adhæserim, eo nimirum sensu conceptæ, ut Salonius præcipua, quæ in spiritualibus cum fratre* Verano *colloquiis discusserat, opportuno tempore in ordinem redacta litteris consignârit.*

virtuti ac scientiæ sacrarum Literarum studuit cum fratre Salonio postea episcopo.

F

34 *Salonium in recitatis mox Opusculorum titulis, uti & in aliorum quorumdam auctorum scriptis*

A *Varia de Salonii sede episcopali sententia : triplex de S. Verani ;*

scriptis perperam notari episcopum Viennensem communis hodie eruditorum mens est. Aliqui Gennensem fuisse asserunt, plurimi Lugdunensem, plurimi verisimiliùs Genevensem. Sed hoc pluribus examinare hujus loci non est, sermo de isto præsule recurret die XXVIII Septembris, quo nomen ejus quibusdam Fastis inscribitur. Vide interim præter auctores in hoc Commentario passim citatos, Sollerium nostrum in observatione in Martyrologium Usuardi ad memoratum diem. Non potero tamen, quin hic etiam subinde prætensum Salonii præsulatum Lugdunensem attingam occasione S. Verani, quem illius in eadem sede successorem statuunt paucæ ejus sententiæ propugnatores. Opiniones præcipuæ in controversia de S. Verano, qui Lugduni annuntiatur à martyrologis die XI Novembris, & Verano, qui Venciæ die X Septembris, tres sunt, ut initio insinuavi, easque nunc propono singulas.

exponitur prima & secunda.

35 *Prima sic statuit :* Veranus *Eucherii filius ex monacho Lerinensi assumptus est ad cathedram Vencionsem, quâ in civitate vitam finiit & sepultus est ; ac proinde numquam ecclesiæ Lugdunensi præfuit episcopus : imo dicta ecclesia non tantùm hunc* Veranum *non habuit archipræsulem, sed nec alium cognominem : quapropter* S. Veranus, *qui Lugduni colitur, non alius videtur à* Verano *Eucherii filio, antistite Vencionsi. Relatæ opinioni patrocinantur laudati Joannes Savaro pag. 469 ; de Colonia pag. 233 ; Tillemontius tom. 15 Monumentorum ; pag. 135 & 849. Item Dupin in Bibliotheca nova auctorum tom. 3, pag. 222 & alii. Altera opinio duos eodem tempore* Veranos *episcopos & Sanctos propugnat ; alterum, videlicet Eucherii filium, Venciæ ; alterum Lugduni, & hunc quidem à martyrologis designari die XI Novembris, illum X Septembris. Hanc præ ceteris tuetur Theophilus Raynaudus noster in Indiculo Sanctorum Lugdunensium, cui adstipulati sunt fratres Sammarthani, dum* Veranum *Vencionsem cum Lugdunensi haud confundendum monuerunt tom. 3 pag. 1149. Gallia Christiana novissimi editores profitentur quidem tom. 4 col. 25, suum non esse tantas lites componere ; at sese inclinare in sententiam priorem, satis manifestant tum ex modo, quo partium argumenta proferunt, tum ex eo, quod S. Eucherio inter episcopos Lugdunenses locum 19 tribuant, S. Patienti 20, nullum* Verano *aut Salonio. Pro duplici* Verano *stetit initio Bollandus noster tom. 1 Februarii pag. 360, ubi agens de S. Lupicino episcopo Lugdunensi, meritò ex hujus sedis præsulum serie à Savarone expunctos fuisse ait,* Veranum *& Salonium ; sed nihilominus Lugduni admittendum esse putabat* Veranum *aliquem, à Vencionsi distinctum, qui ibidem sedit, non quidem eodem tempore, quo noster Vencie, ut sub initium seculi VI vel finem præcedentis ; scilicet immediatè ante S. Viventiolum.*

B

C

Priori potiùs quàm posteriori favet Bollandus.

36 *Ita censuit laudatus auctor nixus auctoritate Actorum S. Aviti Viennensium antistitis, quæ dedimus dicto tomo 1 Februarii, quæque sic habent pag. 668 :* Hic (*Avitus*) venerabilem abbatem monachorum Veranum Lugdunensibus episcopum dedit. Hic etiam S. Viventiolum de grege presbyterorum Dei electum eisdem episcopum designavit. *S. Viventioli obitum, tom. III Julii ad diem XII, fiximus circa annum 520 ; S. Aviti loco citato circa annum 525. Ita inquam censuit initio Bollandus : verùm tom. 2 Februarii ad diem XIII pag. 672 scribens de S. Stephano Lugdunensium itidem archiepiscopo, aliter sensisse visus est, cum relatis mox verbis ex Vita S. Aviti, subjunxit sequentia :* Haud scio, an hon Stephanum potiùs legendum, quàm Veranum. *Ratio ejus est ; quòd nulli Lugdunensium episcoporum Catalogi alium Veranum exhibeant præter Eucherii successorem ; Veranum autem & Salonium Eucherii successores meritò inde expunctos à Savarone suprà affirmavit ; proindeque nulli Verano inter Lugdunenses locum tribuendum putavit ; & ad prioris sententiæ patronos propiùs accessit, quàm ad secundæ.*

AUCTORE J. P.

Exponitur tertia. Argumenta Severtii pro hac

37 *Tertia opinio* Veranum *ac Salonium Eucherii filios, patri in Lugdunensem cathedram ætatis ordine successisse contendit. Hanc toris viribus propugnare nititur Jacobus Severtius in editione secunda Chronologiæ Historicæ num. XXII & XXIII, ac de Salonio quidem primò loco agens sic loquitur :* Campegius ac Sarrazinus in suis quibusque formulis eundem Salonium Lugduni * tribuunt, quem proximè faciunt secutum divum Eucherium. Nempe suos ejusmodi Tabellas & seriem deprompserunt ex vetusto Homiliario ecclesiæ sancti Irenæi, vix errori obnoxio. *Citat similiter Democharem lib. de Divino Missæ sacrificio cap. 27, ubi duplex exstat Lugdunensium archipræsulum Catalogus, prior desumptus est ex Campegio, alter ex Sarrazino : in priori post novemdecim primos episcopos reliqui ita enumerantur :* XX S. Eucherius. XXI Salonius. XXII S. Deliderius. XXIII S. Veranus. XXIV Patiens. XXV Africanus. XXVI S. Rusticus. XXVII S. Stephanus. XXVIII Lupicinus. XXIX S. Viventiolus *&c. In secundo autem Catalogo hic ordo servatur :* XX S. Eucherius. XXI Salonius. XXII S. Veranius. XXIII Petrus. XXIV S. Lupicinus. XXV S. Rusticus. XXVI S. Stephanus. XXVII Viventius *&c. S. Desiderio, cui in Campegii Catalogo locus vigesimus secundus assignatur, in Sarrazini Tabulis conceditur dumtaxat quadragesimus primus, Africano nullus.*

* *forte Lugduno*

ex veteribus catalogis

38 *Mirteris sanè studiosè lector binas Tabulas seu Catalogos, quos, teste Severtio, Campegius & Sarrazinus* deprompserunt ex vetusto Homiliario . . . vix errori obnoxio, *tum hic, tum alibi, ut patebit consulenti Democharem, usque adeo ab invicem discrepare ; & indè facilè concipias, cur iis fidem abrogandam judicârit Savaro suprà laudatus, curve visi sint vitiosi Bollando, & aliis. Certè non omnes episcopos, iis Catalogis contentos, Lugdunenses fuisse ; manifestum fiet ex S. Desiderio, quem numquam istam cathedram occupâsse ostendam infrà, ubi secundæ opinionis momenta discutienda venient : neque enim hoc loco id fieri necesse est. Nam licet demùm tantisper, neminem iis Tabulis contineri, quin Lugdunensem cathedram tenuerit ; ac revera S. Eucherio obtigisse successorem nomine Salonium, & huic Veranum, multa sunt, quæ prohibent, quominus credamus, eosdem illos fuisse, quos Eucherii filios superiùs probavimus ; sicut facilè patebit ex solutione quorumdam argumentorum, quæ profert Severtius agens de S. Verano num. 23 § 2.*

D

alii subsidiis numeris

39 *Adducit primò Breviarium Lugdunense, quod S. Verani officium indicit III Idus mensis Novembris : deinde Martyrologia Bedæ, Adonis, & Usuardi,* qui omnes, *inquit,* cum pari die Lugdunensem protopastorem insigniunt. *Hæc rursus examinabuntur infrà, ubi de secundâ opinione agendum erit, nam ex iis similiter*

AUCTORE J. P.

tantùm crui posset, Veranum aliquem Lugduni sedisse, non determinate cum Veranum, *quem Severinus Eucherii filium existimavit. Tertiò profert verba Gennadii superiùs à nobis recitata :* Dissentit (*Eucherium*) ad personam filiorum Salonii & Veranii postea episcoporum *&c. & mox subdit :* Ubi certè vox POSTEA EPISCOPORUM absolutè sumpta, & absque ullo consignante spiritualis præfecturæ loco, digito monstrat eosdem filios vicissim extitisse Lugdunenses episcopos. *Hinc ulteriùs concludit, contra Savaronem & Barralem,* Veranum *istum vel non præfuisse Ecclesiæ Vencienſi, vel ad summum canonica transmutatione inde ad Lugdunensem cathedram assumptum fuisse. An legitimè ex Gennadii textu deducta sit illatio prima, lectori definiendum relinquo. Secundæ conclusionis utramque partem evidenter falsam reddit vetus Vencienſe Martyrologium unum, 3 cujus verba majoris claritudinis ergò hic repeto.* In Galliis, civitate Vencienſi depositio B. Verani, episcopi Vencienſis, qui fuit monachus Lyrinensis, discipulus B. Hilarii abbatis dictæ insulæ, & postea episcopi Arelatensis : qui B. Veranus sepultus est in eadem ecclesia Vencienſi in sarcophago marmoreo in pariete defixo, qui multis virtutibus & miraculis claruit, ac de nobili prosapia ortus in pace quievit IV Idus Septembris.

B

40 *Sanè adjuncta omnia, primò cœnobii Lerinensis, ex quo vocatus dicitur ad episcopatum Vencienſem haud procul inde dissitum, secundò S. Hilarii, cui certè in dicto cœnobio convixit, quemque, sicut frater Salonius, magistrum habuit, tertiò nobilitas stirpis, ita depingunt* Veranum *Eucherii filium, de quo loquitur Gennadius, ut, qui ea verba viderit, nullus, quòd sciam, scriptorum de alio Verano intellexerit, vel, meo judicio, intelligere meritò potuerit. Meritò etiam dubitare nequeo, quin ea legerit Severinus apud Savaronem & Barralem, quos citat ; sed quid causæ fuisse dicam, cur ea nec attigerit, nec eorum vim elidere conatus fuerit ? An hanc fortasse non persensit ? Equidem id malim suspicari, quàm credere, quòd quidem vim eorum perceperit, sed cùm nil occurreret tantæ auctoritati elevandæ idoneum, intùs judicârit cum lapidem non movere, ne tot undiquaque conquisita argumenta sponte sua corruerent ; quoniam ibidem dicitur* Veranus *Venciæ mortuus, & in ejus ecclesia sepultus, ac per consequens ad Lugdunensem cathedram numquam inde translatus. Accedit, quòd hujusmodi translationes episcoporum ex una sede in alteram usitatæ non fuerint primis Ecclesiæ seculis, nec earum vel unum exemplum iis temporibus in Gallia reperiri putant Tillemontius & Gallia Christiana novissimi editores,* præterquam in episcopis à sua sede depulsis.

C

41 *Videtur tamen Severinus velle producere hujusmodi exemplum in SS. Sacerdote & Nicetio seculi* VI *episcopis. Nam postquam asserit,* S. Veranum *Eucherii filium vel numquam Venciæ sedisse, vel inde Lugdunum transiisse, sic prosequitur :* Unde consecutus est patrem demittentem Salonius, & deinde fratrem conferentem Verannius, eo iterum ritu, quo S. Nicetius pariter Lugdunensis præeuntem habuit S. Sacerdotem patruum suum resignantem. *Sed si hoc voluerit Severinus, multum profectò discriminis est. Non occupabat S. Nicetius sedem alteram, nec episcopus erat, cum patruo subrogatus est. Audi S. Gregorium Turonensem in Vita S. Nicetii edita à nobis tom.* I *mensis Maii ad diem* 2, *pag.* 96 : Ægrotante Sacerdote Lugdunensi antistite in urbe Parisiaca . . . voluit rex (*Childebertus*) usque ad ejus lectulum proficisci & visitare infirmum. Cui venienti ait episcopus . . . precor, ut . . . unam petitionem . . . libenter indulgeas. Et ille, Pete, inquit, nam quod volueris obtinebis. Rogo, ait, ut Nicetius presbyter nepos meus ecclesiæ Lugdunensi substituatur episcopus *&c. Occupâsse Salonium & Veranum sedem alteram antequam ille patri, hic fratri substitui potuerint, affirmat ipsemet Severinus ad annum* 454, *num.* 22, § 3. Quando, *inquit,* Eucherius litteras ad filios episcopos exarabat, ipsi quidem alibi Pontificalia verè gestabant ; at nihil incommodi est, quin lapsu temporum, & succedentibus annis Salonius canonico transmigrationis jure ex altera sede Lugdunum ad secundas spirituales nuptias convolârit, patre deficiente. *Igitur S. Nicetio ex una in alteram sedem, eamque ditiorem & nobiliorem non fuit transmigrandum, ut patruo subrogaretur ; fuisset transmigrandum Salonio &* Verano, *si ad Lugdunenſes insulas fuissent evecti. Porrò de translationibus seu transmigrationibus episcoporum ex minoribus sedibus ad majores prolixè disserit Thomassinus de Veteri & nova Ecclesiæ disciplina tomo* 2, *lib.* 2, *cap.* 60 *& seqq., quem si consulat studioſus lector, non tam facilè eum seculo* V *factas fuisse cernet, quam quidem supponit Severinus. Reliqua hujus auctoris argumenta, aut nullius momenti sunt, aut, veluti pleraque jam relata, id unum efficere nata, ut non improbabilis sit eorum opinio, qui Veranum, à Sancto nostro Eucherii filio distinctum, Lugdunensibus episcopis annumerandum existimant, de quibus nunc.*

D

E

F

§ V. Examinantur fecundæ opinionis momenta, eisque opponuntur rationes, ob quas prima opinio probabilior censetur.

formata discutiuntur,

& ut inepta rejiciuntur.

Confusè & obscurè secundam sententiam plerique propugnant.

PRIMUM quidem primo intuitu habere visa est patronos opinio secunda, quæ S. Veranum Vencienſem discernit à Lugdunensi ; verum dum eorum rationes attentius perspiciuntur, ipsimet plerique confundunt, quos distinguendos docent. Sic Sammarthani fratres tomo 3 *Galliæ Christianæ* S. Veranum *inter Vencienſes episcopos quarto loco recensentes, Eucherii filium fuisse tradunt, & S. Hilarii ac Salviani discipulum, Venciaque sepultum coli* x *Septembris : & demum subjungunt :* Non (*est*) confundendus cum Verano Lugdunensi. *Cum autem tomo primo agunt de Verano Lugdunensi sic habent :* De illo etiam scripsit Gennadius cap. LXIII de Viris illustribus. *Quod soli* Verano *Eucherii filio convenire suprà demonstratum est. Eodem penè modo processit Claudius Robertus in Gallia Christiana. Item eminentissimus Baronius, qui in Notis Martyrologii Romani ad diem* XIX *Octobris ita scribit :* Fuit ejusdem nominis episcopus Lugdunensis, de quo inferiùs ad tertium Idus Novembris. Fuit præterea alius S. Veranus episcopus Vincienſis ex

mona-

A monacho Lerinensi, discipulus S. Hilarii Arelatensis episcopi : quievisse ponitur in Domino quarto Idus Septembris. *Tum in Notis ad diem* XI *Novembris similiter hæc habet de Verano Lugdunensi :* Hunc illum putamus Veranum, cujus meminit Gennadius de Viris illustribus cap. LXIII & LXVII. *Sed* Veranus, *cujus meminit Gennadius, non alius est à* Verano *Lerinensi monacho S. Hilarii discipulo : ergo nec alius Lugdunensis à Vencensi.*

nitidè ac distinctè Theophilus Raynaudus ex Martyrologiis,

43 *Theophilus Raynaudus num.* 35 *laudatus in hac obscura ac difficili materia distinctius & cautius procedit ; nihil eorum, quæ primæ sententiæ propugnatores soli* Verano *Vencensi attribuenda contendunt, suo Lugdunensi adscribit. Fatetur igitur* S. Veranum *Eucherii filium, Hilarii & Salviani discipulum, de quo scribit Gennadius locis citatis, & ad quem S. Hilarius Pontifex memorandam infrà epistolam destinavit, Vencia sedisse ; at alium ab illo Veranum eodem tempore Lugdunensi ecclesiæ præfuisse arbitratur. Neque, ut hanc opinionem tueatur, adducit vetus Homiliarium ecclesiæ S. Irenæi, Campegii & Surrazini apud Democharem Catalogos, vel Lugdunense Breviarium, quæ sanè aquè consulere potuit ac Severtius, consulueritque procul dubio ; ac proin ea potiore jure in medium prolaturus fuisset quam idem Severtius, si inde quid certi erui posse judicâsset. Solis itaque nititur Martyrologiis Romano, Bedæ, Usuardi & Adonis, quibus ne quidem adjungit Hieronymiana quædam antiqua ; quanquamvis ea ad diem* XI *Novembris Lugduni* S. Veranum *annuntient ; fortasse quia illam annuntiationem postea dictis Hieronymianis adjectam existimabat. Existimavit id certè Lucas Acherius, quandoquidem in Martyrologio vetustissimo, quod S. Hieronymi nomine insignitur, eam annuntiationem alio charactere expressit, ut videre est tomo* 2 *Spicilegii novæ editionis pag.* 21. *Id ipsum fecit Florentinius in suo Hieronymiano vetustiori, in cujus Notis insuper subjungit :* Ex additis ad vetustius Martyrologium non dubitarem.

B

quæ Lugduni memorant Veranum episcopum.

44 *Audiamus itaque primo allegata à Raynaudo Martyrologia, nam quid eis reponant primæ opinionis asserores. Ado &* Usuardus *ad prædictum diem* XI *Novembris sic habent :* Lugduni sancti Verani episcopi, cujus vita fidei & virtutum meritis fuit illustris. *Eadem habet verbis totidem Romanum hodiernum. Bedæ Martyrologium hic præterco, utpote in cujus puriori textu & Flori auctariis, editis ab Henschenio & Papebrochio ante tomum* 2 *Martii,* S. Veranus *non reperitur. Innuunt verisimiliter Raynaudus aliique, qui Bedam citant, Martyrologium, præfixo Bedæ nomine, vulgatum à Christophoro Plantino ; sed hoc Bedæ perperam affictum fuisse, eruditorum hodie omnium mens est. Citatis Martyrologiis subnectit laudatus Raynaudus responsum ad argumentum Savaronis, expungentis ex Lugdunensium præsulum albo* S. Veranum, *quia is eodem tempore Vencia sedisse, ibidemque diem obiisse manifestè traditur ; quam consecutionem planè irritam esse merito contendit Raynaudus,* cùm res sit admodum frequens, ut duo variis in locis simul sedeant cognomines episcopi. *Scriptoris hujus assertio, sicut putet, non caret suo pondere. Videndum restat, quomodo illud opinionis primæ propugnatores nitantur elevare.*

C

45 *Primò propter rationes & testimonia relata à nobis & admissa à Raynaudo contra Severtium à vero prorsus abhimile esse aiunt, Eucherio successores fuisse* Veranum & Salonium *filios. Secundò nec satis verisimile esse credunt, fuisse Eucherio proximè substitutos Veranum & Salonium ab ejus filiis distinctos ; quod tamen in Raynaudi sententia necessariò esset admittendum, quandoquidem non tantum in Campegii & Surrazini Tabulis, verùm etiam in tribus antiquis Catalogis editis à Chifletio nostro parte* 1 *Paulini illustrati pag.* 82, *tam Salonii nomen invenitur, quàm* Verani, *hoc ordine :* XIX Eucherius ; XX Salonius ; XXI Veranius. *Quapropter notatos in his catalogis* Veranum & Salonium, *uti &* Veranum *in Martyrologiis ad diem* XI *Novembris, verè Eucherii filios fuisse volunt contra Raynaudum, nunquam tamen Lugdunenses archipræsules adversùs Severtium.*

AUCTORE J. P. *Ratio contra ejus ibidem episcopatum*

46 *Nodum ita explicant : Tanta erat, inquiunt, ecclesiæ Lugdunensis ergo episcopum suum Eucherium veneratio, tantus amor, ut ambos filios ejus virtutibus ac meritis illustres, in suos quasi adoptans, diptychis suis inserios voluerit, sicut S. Cyrilli Mopsuestenis, & SS. Ambrosii, Martini atque Augustini nomina Arelatensibus diptychis inscripta leguntur. Illis diptychis in errorem inducti sunt verisimiliter catalogorum auctores, cùm utrique Fratri inter ejusdem ecclesiæ antistites locum concesserunt, & martyrologi cùm Lugduni annuntiarunt* S. Veranum, *quem ibi ut Sanctum coli noverant, Vencia episcopum fuisse forte ignorabant. Forte etiam, addit Tillemontius, hinc Sancto die* XI *Novembris consecrata fuit ecclesia seculo* V *vel* VI, *atque idcirco eo die notata ejus festivitas. Conjecturæ sunt istæ dumtaxat, sed, ut suprà innui, mihi prorsus probabiles : maximè quia, fatente ipsomet Raynando, quæcumque de* S. Verano *ab antiquis scriptoribus produntur, soli Vencienſi conveniunt, & nihil de altero cognomine Lugdunensi episcopo litteris commissum fuit præter unum nomen in Tabulis citatis, atque ea, quæ in Martyrologiis memorantur.*

allata à primæ sententiæ asserioribus

D

E

47 *Adde, quòd non adeo solidum habeat fundamentum Raynaudus pro episcopatu Lugdunensi ex allegatis Martyrologiis ; nam quando hujusmodi verbis :* Lugduni sancti Verani episcopi, *nihil additur, manifestè quidem significatur cultus illo determinate loco ; non semper, præsertim cùm justa ratio dubitandi est, definitur sedes episcopalis. Unde Castellanus in Martyrologio universali ad sæpe dictum diem* XI *Novembris verbis iisdem usus, voci* episcopi *notulam adjecit, addiditque in margine voces sequentes :* Vencensis ex die IX Septembris. *Neque putes id gratis asseri, nullaque suppetere exempla in antiquis Martyrologiis. Unum accipe eo ad propositum nostrum aptius, quod ad eamdem sedem Lugdunensem pertinet. Venerabilis Beda in Martyrologio puriori vulgato à nobis ante tom.* 2 *Martii ita annuntiat* S. *Desiderium, cujus suprà meritò facta est :* Eodem die (III *Idus Februarii*) Lugduno Desiderii episcopi. *Bedam sequitur Wandelbertus :* Ternis hinc Desiderius Lugduna coronat mœnia. *Usuardus item ad eumdem diem :* Apud Lugdunum natalis sancti Desiderii episcopi & confessoris. *Martyrologium Gellonense apud Acherium suprà laudatum pag.* 27, *& Augustanum apud nos post tomum* VII *Junii :* Lugduni Desiderii episcopi. *Denique Martyrologium regina Suecia ibidem :* Lugduno Desiderii episcopi. *Mitto Hagiologium Franco-Gallicum, & Martyrologia alia, quæ*

& alia cùm Martyrologiis, in quibus hujusmodi similiter Lugdunum memoratur S. Desiderius,

F

AUCTORE J. P.

jam recitatis consonant. Similiter in Romano hodierno talis est annuntiatio ad diem III Februarii : Lugduni sanctorum Lupicini & Felicis itidem episcoporum.

48 *Habes hic studiose lector annuntiationes* planè *similes iis, quibus pro archipræsulatu S.* Verani *nititur Raynaudus ; ex his tamen idem deducere ausus non est pro SS. Desiderio & Felice ; utrumque episcopum agnoscit ; ut hujus sedem incertam esse ait, illius verò Viennam ; additque Usuardino Martyrologio deceptos fuisse, qui S. Desiderium Lugdunensibus episcopum attribuerunt. Unde saltem consequitur, quod nuper intenderam, ex hujusmodi Martyrologiorum verbis non semper elici posse, sanctos episcopos illi diœcesi præfuisse, in qua annuntiantur, ut videtur supponere laudatus auctor, nihil præter ea afferens pro suæ sententiæ. Verùm, inquit, alibunde constat, S. Desiderium Viennæ, non Lugduni episcopatum gessisse. Fateor ; sed quid vetat duplicem Desiderium fingere, potiùs quàm duplicem* Veranum ? *Sanè ad diem* XI *Februarii in citatis jam Fastis nulla Viennæ mentio fit ; in Usuardino dictus dies S. Desiderio natalis scribitur, & idem Sanctus nonnisi confessoris titulo insignitur ; à Campegio in Catalogo inter archipræsules Lugdunenses statuitur ante S. Patientem, qui teste Raynaudo sedit sub annum* 470 ; *imò S. Desiderii corpus adhuc Lugduni asservari creditum est sæculo* XIV, *ut mox patebit. Contrà S. Desiderius, Viennensis antistes, martyr fuit, occisus in Lugdunensi territorio, anno* 608, *die* XXIII *mensis Maii, quo in plurimis Martyrologiis annuntiatur, & à nobis data sunt ejus Acta ex auctore coævo ; denique sancti hujus martyris corpus annis circiter decem post passionem deportatum est Viennam. Hæc profectò nata sunt materiam subministrare cupienti adstruere S. Desiderium sæculo* V *Lugduni episcopum & confessorem, distinctum à Desiderio sæculi* VII *Viennensium antistite & martyre. Addi posset ad eludendas difficultates illas oppositas, quòd à scriptoribus quibusdam perperam confusi fuerint, adaptantibus posteriori Desiderio, in Lugdunensi diœcesi passo, quidquid de alterutro seu ex scriptis sive ex traditione receperant.*

49 *Desiderium tamen inter Lugdunenses archiepiscopos hodie, quod sciam, admittit nemo ; per errorem id olim ab aliquibus factum fuisse diximus in Commentario prævio ad ejus Acta ad citatum diem Maii ; idem asserit Raynaudus, &, quod mireris, ipsemet Severtius ; apud quem Campegii Tabulæ pro Salonio &* S. Verano *tantæ auctoritatis, nullam pro S. Desiderio fidem faciunt :* Desiderium, *inquit num.* 38, § 4, *insulsè arbitratur (Campegius) extitisse* Lugdunensem. *Tum prolatis nonnullis, uti ipse vocat, demonstrationibus, pergit in hunc modum :* In his omnibus allegatis ritè sequitur, tum quòd recentiores Rubricæ hodierni Breviarii Lugdunensis, ex errore chalcographi vel non advertentibus hoc sæculo hominibus, hæc statuerint : „ In nativitate Desiderii episcopi Lugdunensis & confessoris „ : tum quòd ad ejus collectas jubeatur proferri ATQUE PONTIFICIS. Quasi velit locus mente concipere Desiderium ad Lugdunense fastigium spectâsse. At nihil minus. *Unde perspicias, quàm parùm constans fuerit laudatus scriptor, amplectens auctoritatem monumentorum, cùm suæ opinioni adstipulantur, negligens cum adversantur. Operæ pretium fuerit simile ejusdem scriptoris in eadem materia exemplum subjicere, ex quo simul cognoscat lector, quod de corpore S. Desiderii suprà monui.*

50 *Producit num.* 23, § 6 *diploma editum anno* 1337 *à Guilielmo de Sura Lugdunensium archipræsule, idque septimam ultimamque pro Sancti nostri archiepiscopatu demonstrationem appellat. Enumerantur primùm in eo Sanctorum corpora & reliquiæ ecclesiæ S. Nicetii his verbis :* Reliquiæ glorioſiſſimorum Chriſtianæ fidei principum beatorum XLVIII Martyrum, necnon Barbarini, Viventioli, Genesii, Aureliani, Rustici, Cicarii, Desiderii, Verani & Nicetii confessorum corpora in dicta ecclesia corruscantibus miraculis requiescunt, & aliorum beatorum Martyrum, Confessorum &c. reliquiæ ibidem reverenter habentur *&c. Deinde indulgentiæ conceduntur* omnibus verè pœnitentibus & confessis . . . qui ad ecclesiam præfati sancti Nicetii causâ devotionis accesserint in festivitatibus . . . . beatorum . . . . XLVIII Martyrum, ac glorioſiſſimorum confessorum Barbarini, Sacerd., Viventioli, Genesii, Oreliani, Rust., Cicar., Desiderii (*procul dubio* Desiderii) Verani & Nicetii quondam primæ Lugdun. eccles. sanctorum Antistitum *&c. Mox Severtius :* En, *inquit*, ampliſſimi latitudine indulgentiarum characteres . . . . pariterque adest sanctus Veranus Lugduni palàm dictus antistes. *Sed obsecro, numquid non aquè apertè postrema diplomatis verba conveniunt SS. Desiderio & Barbarino, quàm* S. Verano ? *Cur igitur pro hujus archiepiscopatu Lugdunensi demonstrationis vim continent, non item pro illorum ? Nam* S. *Desiderius, ut jam vidimus, à Severtio & aliis passim ex Lugdunensium serie expungitur, S. Barbarinus verò neque à Severtio neque à quovis alio ei inserius legitur.*

51 *Porrò, quod de corpore S. Desiderii dicitur in allato diplomate, certè de Viennensi episcopo & martyre intelligi nequit, utpote cujus integrum corpus multis ante editum decretum sæculis Viennam translatum fuit, sicut constat ex Actis translationis conscriptis ab Adone, & excusis à nobis tom.* V *mensis Maii, pag.* 254. *Neque videtur dici posse, quòd per corpus ejus dumtaxat particula aliqua seu reliquiæ designentur ; nam huic interpretationi obstat expressa distinctio reliquiarum sanctorum Martyrum, & corporum sanctorum Confessorum. Quid igitur de corpore* S. Verani, *quod similiter ibidem asservari asseritur ? Andi Severtium citato numero,* § 5 : Præfata ecclesia (*S. Nicetii*) Officium duplex Ecclesiasticum quotannis pro eo (S. Verano) reddit Numini, non quo die natalitia ejus celebrant Martyrologia, quia universalis Ecclesia jam tunc prævenit est Officiis D. Martino confessori debitis, sed crastina statim die S. Verannius illic coli cernitur. Id verò sic usu proteritur, in signum, quòd hujus ac patris (*Encherii*) fratrisque (*Salonii*) reliquiæ cum D. Phorini corpore in eo sacro primarioque domicilio credantur repositæ ex veteri traditione, licèt antistes Thabarensis missus (*in margine notatur annus* 1308) ad recognoscendas illic sacrosanctas reliquias, non deprehenderit humana ibidem ista quatuor venustiora corpora ; at bene novem alia paulò tempore posteriora, quæ ab archipræsulibus SS. Rustico, Viventiolo, Sacerdote & aliis exordium trahunt ex horum facta illic mentione.

52 *Mirum sanè non est, non fuisse ibidem depre-*

B

quem, licèt & alia id suadeant, ibidem episcopum fuisse.

eadem omnia non decumenta probare, dum favent sibi ; reprobare dum adversantur.

B

recte negat Raynaudus & ipsemet Severtius, unde hic ostenditur,

C

D

E

Quæ apud Severtium de corporibus Desiderii Viennensis & Verani nostri,

F

A *deprehenſum ſaltem* S. Verani *vetuſtum corpus, cùm allegata à Severio vetus traditio manifeſtè erronea ſit; nam* S. Veranum, *Eucherii filium & Saloniі fratrem, Vencia ſepultum fuiſſe probatum eſt ſuprà. Dictum igitur diploma eadem traditione nixum haud dubiè pro aſſerta S. Verani corporis in eccleſia Lugdunenſi exiſtentia, & ſimilibus fundamentis pro ejuſdem Sancti, imò & SS. Barbarini & Deſiderii ibidem archipræſulatu, nullam mihi fidem facit, nedum aptum apparet formandis demonſtrationibus. Credo equidem, idem ante me ſenſiſſe cum ſuis aſſeclis Raynaudum, ut vel propterea abſtinuerit à citando dicto diplomate, alioqui ejus ſententiæ confirmandæ valdè idoneo. Sed hæc operosè ſatis diſcuſſa ſunt; ſupereſt, ut, quæ mea opinio ſit, paucis expromam. Tertiam, Severii ſcilicet, ſententiam mihi omnino improbabilem eſſe jam inſinuavi. In ſecunda verò, quæ Raynaudi noſtri eſt, quæque non omni videtur deſtituta pondere, tot ſe difficultates produnt, ut ei primam prorſus præferam; ac proinde quacumque in Martyrologiis ad diem* XI *Novembris, in Lugdunenſibus dyptichis & monumentis, atque alibi de* S. Verano *ejuſque cultu memorantur, non de alio, quàm de* Verano *Eucherii filio, Vencienſium epiſcopo dicto exiſtimo, adoptoque rationes ex prima ſententia propugnatoribus recitatas num.* 46. *Sicui tamen hæc diſplicuerint, documenta is certiora dignetur nobis ſubminiſtrare, mutaturis haud ægrè judicium noſtrum ad diem hujus menſis* XXVIII, *cùm eadem redibit quæſtio de Salonio, qui, ſicut nonni, non tantùm apud Democharem, verùm etiam apud Chiffletium tribus antiquis præſulum Lugdunenſium Catalogis inſcribitur.*

ac de hujus archiepiſcopatu tradantur, nullam fidem faciunt. Eligitur prima ſententia.

§ VI. Agit per litteras cum Leone PP. Controverſiæ exortæ inter quoſdam Galliæ epiſcopos ei committuntur ab Hilaro Leonis ſucceſſore. Annus emortualis incertus.

C *Scribit ad Leonem PP. ſuper epiſtola ejus contra Eutychianos,*

JUxta modò electam à nobis ſententiam, unicus ſeculo V floruit in Gallia S. Veranus epiſcopus. *Nam Veranus Cavillicenſis ſeu Cabellicenſis (de Cavaillon) & alter, quem Baronius, an ſat rectè non diſquiro, epiſcopis Cabilonenſibus (de Chalons ſur Saone) annumerandum obſervat, ſicut retuli num.* 1, *pertinent ad finem ſeculi* VI. *De noſtro igitur accipienda ſunt, quæcumque præter allata hactenus de* S. Verano *in veteribus monumentis, ſeculi* V *characteribus notata, reperiuntur. Occurrit primò epiſtola, quam ipſe cum Salonio & Ceretio ad Leonem Papam deſtinavit circa annum Chriſti* 451. *Exſtat ea apud Sirmondum tom.* 1 *Conciliorum Galliæ pag.* 92 *ſub hac inſcriptione:* Domino ſancto, beatiſſimo Patri & Apoſtolicæ Sedi digniſſimo Papæ Leoni, Ceretius, Salonius & Veranus; *& eidem Sanctus noſter tertio loco ſub hac formula ſubſcriptus legitur:* Veranus cultor veſtri Apoſtolatus, Beatitudinem veſtram ſaluto, &, ut pro me oretis, peto. *Dicta epiſtolæ occaſionem præbuit epiſtola ejuſdem ſummi Pontificis ad S. Flavianum epiſcopum Conſtantinopolitanum contra hæreſim Eutychianam primum conſcripta, deinde cum aliis epiſcopis Orientalibus & Occidentalibus velut antidotum contra hujus venenum communicata. De hac in ſua Pontifici grates agunt memorati tres præſules Galli, deſcriptam ad eumdem dirigunt, roganique, ut eam relegat, & ſi in aliquo corrigendam judicet, corrigat, correctamque remittat. Hinc mirè elucet Sancti & ſociorum epiſcoporum fidei candor, cùm licèt doctiſſimi eſſent, verba ſunt Cardinalis Baronii ad annum* 449, *num.* 44, eamdem encyclicam epiſtolam exſcribentes, maximè timerent, ne vel in apice uno à fide ſcripta à Romano Pontifice diſcreparent. Tantus enim apud eos vigebat erga ſupremum Antiſtitem cultus & obſervantia, ut ab ejus decretis vel tenui linea declinare, ducerent eſſe ſacrilegum atque impium, & à veritate omnino deficere. *Epiſtolam autem illam encyclicam multis laudum præconiis celebratam ſubdit ibidem Eminentiſſimus, quem conſulas curioſus lector.*

54 *Scripſit item aliàs ad nominatum Pontificem Sanctus noſter ſuper negotio quodam pertinente ad jura metropolitani Provinciæ Alpium maritimarum, ſicut docemur ex epiſtola* 4 *Hilari Papæ, in qua ipſi & Leontio ac Victuro epiſcopis delegat controverſiam oriam inter Ingenuum Ebredunenſem, & Auxanium, neſcio cujus civitatis epiſcopum. Hilarus dictam epiſtolam ita inſcribit:* Dilectiſſimis fratribus Leontio, Verano, & Victuro epiſcopis. Hilarus Papa. *Eamdem ſic orditur:* Movemur ratione juſtitiæ, quæ licèt ab omnibus, qui recta ſapiunt, debeat cuſtodiri, tum præcipuè Domini ſacerdotibus non eſt temerè negligenda, quorum ceteros informari convenit inſtitutis. Frater igitur & coëpiſcopus noſter Ingenuus Ebredunenſis, Alpium maritimarum provinciæ metropolitani ſemper honore ſubnixus, in præjudicium ſuum, ſicut adnexa declarant, quædam nos, petente fratre & coëpiſcopo noſtro Auxanio, ſtatuiſſe commemorat, quæ univerſis in hac cauſa defenſionibus contrairent. Siquidem relationibus in noſtro judicio recenſitis, quas frater & coëpiſcopus noſter Verannus ad ſanctæ memoriæ deceſſorem meum cum ceteris provinciæ ſacerdotibus miſit &c.

E *& iterum pro jure Ebredunenſis archiepiſcopatûs; hanc cauſam Hilarus Leonis ſucceſſor ipſe*

55 *Quamvis hujus loci non ſit pluribus illam controverſiam examinare; de qua videri poſſunt Tillemontius in Monumentis Hiſtoriæ Eccleſiaſtica tom.* 15 *pag.* 820, *& tom.* 16, *pag.* 43, *Gallia Chriſtiana recens edita tom.* 3, *col.* 1272, *& quæ poſt hunc Commentarium dicenda in S. Hilaro. Unum tamen juverit notâſſe contra Severinum; dum ita ſcribit in Opere aliquoties laudato, num.* 23, § 3: Hunc Verannium perveniſſe ad ingentem quempiam Galliæ præſulatum, utpote ad Lugdunenſem, jam pridem defuncto tunc patre Eucherio magno, inſligat ipſe Papa (*Hilarus*) ex epiſtola à ſe miſſa ad Veranum, Leontium, & Victurum epiſcopos. Ubi certè, quia Verannium ſcripto antecedere facit reliquos, colligere eſt, eumdem ergo occupâſſe illo tempore eminentem in Gallia epiſcopatum præ ceteris conſequenter adnominatis, & pluribus tacitè prætermiſſis. *Et paulò inferius recitatis his epiſtolæ verbis:* Coëpiſcopus noſter Veranus ad ſanctæ memoriæ deceſſorem meum cum aliis provinciæ ſacerdotibus miſit *&c.*, *ſubnectit:* In qua periodo adverte, lector, quòd dum Pontifex Verannium vocat

F *per litteras, ex quibus Severius ejus perperam concludit archiepiſcopatum Lugdunenſem,*

ejus

AUCTORE J. P.

ejus coëpiscopum, intendit ipsum speciali aliquo gradu insignire supra comprovinciales. *Nam primo apud Sirmondum & Labbeum in editione conciliorum diserte legitur data à nobis inscriptio :* Dilectissimis fratribus Leontio, Verano & Victuro episcopis Hilarus Papa ; *unde si quid valeat Severii ratiocinium, directè oppositum inferre liceat*, Verano *nempe & Victuro dignitate antecessisse Leontium, quem alii Arelatensem, alii Forojulienscm antistitem fuisse contendunt. Verùm eâ ratiocinandi formâ uti non juvat ; quandoquidem Victurus, cui hic tertius tantùm locus conceditur, in epistola ejusdem Pontificis* XI *reliquis omnibus præferatur hoc ordine :* Dilectissimis fratribus Victuro, Ingenuo, Ydacio, Eustasio, Fontejo, Viventio, Eulalio, Verano, Fausto, Auxanio, Proculo, Ausonio, Paulo, Memoriali, Cælestino, Projecto, Eutropio, Avitiano, Urso, & Leontio Hilarus. *Ubi vides dignitatis ordinem à Pontifice non observari. Secundò altera ejusdem animadversio plane futilis apparet ; idem enim Pontifex in epistola sua* 8 *similiter fratrem & coepiscopum*

B *suum appellat* **Faustum** *Regiensem episcopum, archiepiscopatûs Aquensis suffraganeum.*

56 *Tertio denique ex recitata periodo elicitur potius* Veranum *fuisse episcopum Vencien-*

ac duobus aliis episcopis delegat. *sem, cùm agatur causa Ingenui* Ebredunensis Alpium maritimarum provinciæ metropolitani, *cujus suffraganeus erat Vencientium Antistes. Equidem ex toto epistolæ contextu rem sic concipio :* Sedente Leone, *metropolitani jura imminui passim fuerat Ingenuus ;* Veranus *vero* cum ceteris Provinciæ, *utique ejusdem Alpium maritimarum, sicut verborum naturalior sensus est,* sacerdotibus, *episcopis suffraganeis, seu sponte sua, seu jussu Leonis eâ, super materia relationes Romam misit, quibus perlectis, jus metropolitanæ ecclesiæ Ebredunensi assertum est, & ipse metropolita, sicut mox videbitur, reprehensus à Pontifice. Post Leonis obitum obrepsit Hilaro ejus successori Auxanius, & decretum contrarium Leonis decreto obtinuit. Sed Ingenuus, memor haud dubiè præteritæ reprehensionis, tum ipsemet de statutis* in præjudicium suum

C *conquestus est apud Hilarum ; hic re iterum examinatâ, relectisque relationibus ad decessorem suum missis à* Verano, *mutavit sententiam ; quapropter ejusdem* Verani, *nunc & Leontii ac Victuri uti volvit ministerio,* vestræ, *inquiens,* caritati cognitionem adnexæ querimoniæ delegamus, ut nihil adversum venerandos canones, nihil contra sanctæ memoriæ decessoris mei judicium valeat, quidquid obreptum nobis esse constiterit . . . habeat itaque pontificium frater & coëpiscopus noster Ingenuus provinciæ suæ, de cujus dudum ab Apostolica Sede est illicita cessione culpatus *&c.*

Aliud ipsi ad Hilaro PP. negotium committitur : 57 *Exstat & altera S. Hilari Pontificis epistola, per quam non minoris momenti negotium committitur Sancto nostro. S. Mamertus Viennensium archiepiscopus, cujus Acta dedimus die* XI *Maii, nescio, qua ratione ductus, episcopum ordinârat extra suos fines. Ægrè id tulit Hilarus PP., & datis sub annum* 463 *ad Leontium Arelatensem litteris rem examinari voluit in synodo. Anno proximè sequenti certior factus de iis, quæ in synodo peracta fuerant, scripsit* D *ad viginti episcopos,* primò ut per Veranum episcopum (*is titulus epistolæ præfigitur apud Labbeum tom.* 4 *Conciliorum col.* 1045) moneatur Mamertus, ut ab ordinationibus indebitis, ordinis sui & privilegiorum periculo, in posterum abstineat. Secundò, ut qui Decensibus à Mamerto consecratus est, Leontii Arelatensis episcopi, à quo consecrari debuit, arbitrio confirmetur. *In ipsa autem epistola sic loquitur memoratus Pontifex :* Unde nostræ moderationis nomen tenentes, ad Veranum fratrem & coëpiscopum nostrum scripta direximus, ut prædictum (*Mamertum*) ex nostra delegatione conveniat, quatenus, quid de eo retuleritis, agnoscat.

Inde elicitur, quanti fieret Romæ prudentia ejus & integritas. 58 *Ex allegatis epistolis facile erimus, sanctum Episcopum nostrum præclarissimis virtutibus fuisse exornatum, scilicet fidei puritate, &, uti supra cum Baronio notavimus, erga summos Pontifices observantiâ ac veneratione ; zelo ad conservanda ecclesiastica jura & canones ; vita sanctitate, integritate morum, prudentiâ atque dexteritate in rebus peragendis,* utpote *propter quas haud dubiè apud SS. Leonem & Hilarum* B *tanta ejus fuit existimatio, ut in negotiis etiam difficillimis ejus potissimùm operam adhibuerint. De ceteris sancti Episcopi nostri gestis nihil quidquam legitur apud veteres ; incompertum nobis est etiam, quamdiu Vencientem ecclesiam rexerit, seu quo anno ejus regimen adierit, idemque cum vita deposuerit. Episcopum fuisse superstite patre Eucherio, id est, ante annum* 450, *circa quem hic vita functus creditur, eruditorum opinio est ex epistola* 8 *Salviani ad Eucherium, data à nobis num.* 26, *verbis sequentibus :* Jam dispensatione divina atque judicio etiam magistri ecclesiæ (*Barralis & Baluzius legunt* ecclesiarum) esse cœperunt *Salonius &* Veranus, *quæ passim de adito jam tum episcopatu intelliguntur. Juxta hanc autem interpretationem ulteriùs licet colligere, Sanctum nostrum Vencia sedisse ab anno circiter* 441, *&* F *fortasse etiam ante. Nam cùm Salvianus de utroque fratre idem dicat ; cœpisse nempe esse magistros ecclesiarum seu episcopos, indicium est, quòd alter haud dubium ante alterum ad eam dignitatem fuerit evectus. Atqui Salonius anno* 441 *Aransicano I subscripsit episcopus ;* Veranus *igitur credi potest circa eadem tempora Vencientibus præfuisse.*

Incertum quamdiu vixerit. 59 *Porrò vixisse Sanctum nostrum ad annum usque* 464 *constat ex epistola Hilari PP. citata num.* 57. *Pluresque auctores Galliæ Christianæ recens editæ, ipsum interfuisse concilio Arelatensi, quod à Leontio archiepiscopo congregatum fuit contra errores prædestinatianos. Idipsum suspicatus est præter alios Tillemontius tom.* 16 *Monument. Historiæ Ecclesiasticæ pag.* 422. *Et sanè Lucidus presbyter inter episcopos, ad quos libellum de retractatione suorum errorum & fidei professione post dictum concilium direxit,* Verianum *nominat, quo non absimile à vero est designatum fuisse Sanctum nostrum, ac proinde junxta eam sententiam vitam protraxerit ultra annum* 475, *cui dictum concilium à plerisque assignatur. Vide tom.* 4 *conciliorum col.* 1041 *& seqq.*

DE